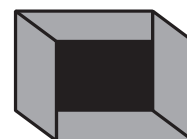

Vznik Československa

Co se dělo ve městech?

Co budeme sledovat

Zaměříme se na chování obyvatel různých měst v českých zemích a na Slovensku v období vzniku Československé republiky.

Co je naším cílem

Vytvoříme si představu o tom, co se dělo v několika městech budoucí Československé republiky na konci roku 1918 a na počátku roku 1919 a jak jejich obyvatelé vnímali její vznik.

Jméno a příjmení:
.....

dejepisplus.npi.cz

Hodina č. 1

Postup práce:

1. Spolu s učitelem projděte cvičení HistoryLabu *Co kluci provedli?* (Zdroj 1) a zapište si svůj názor na to, jak kluci událost vnímali a proč to provedli, na papírek, který dostanete od učitele.
2. Pracujte v pěti skupinách podle pokynů učitele s pracovními listy A–E.
3. Při závěrečném shrnutí si zapište otázky, na které byste rádi znali odpověď.

Zdroj

1

HistoryLab: Co kluci provedli?

Zdroj: HistoryLab (2022)

Co se může hodit?

Co se dělo na území vznikající ČSR

Když byl vyhlášen vznik československého státu, veškerou moc měl Národní výbor – byl současně vládou i parlamentem. Všechny zákony, a také nařízení, zůstávaly zatím v platnosti. Habsburská monarchie byla státem mnoha národů a národností, z nichž mnohé byly ve vzájemném konfliktu. Její rozpad na podzim 1918 některé přivítaly, ovšem jiné nikoli.

- 28. 10. 1918 proklamoval Národní výbor v Praze vznik Československé republiky (ČSR).
- 29. 10. 1918 vznikla v oblasti severních a západních Čech s centrem v Liberci provincie Deutschböhmen (Německé Čechy).
- 30. 10. 1918 na severní Moravě a ve Slezsku vznikla provincie Sudetenland (Sudety) s centrem v Opavě.
- Jako přímá součást Rakouska vznikl na jižní Moravě autonomní kraj Deustchsüdmähren (Německá jižní Morava) s centrem ve Znojmě.
- V jižních Čechách obdobně vznikla župa Böhmerwaldgau (Český les) s centrem v Českém Krumlově, která se prohlásila za součást Horního Rakouska.
- Na Slovensku vznikaly Maďarské národní rady, které uznávaly svrchovanost Budapešti.
- Prešpurk (Prešporok, Pozsony, až později Bratislava) začal být 30. 12. 1918 obsazován československými legionáři a 1. 1. 1919 byl oficiálně prohlášen za součást nově vznikající republiky, nepokoje tu však trvaly až do poloviny února 1919.

Skupina A

Pozorně si prohlédněte fotografii a запиšte pod ni, které informace jste se z ní dozvěděli. Na další straně si přečtete úryvek z článku a důležité informace z něj si poznamenejte na řádky pod něj. Potom do rámečku vypíšete informace z obou zdrojů, které využijete pro představení své fotografie a textu spolužákům.

Zdroj

2

Václavské náměstí (prosinec 1918)

Zdroj: Muzeum města Prahy, MMP H 219.273. (2022)

Z fotografie jsme se dozvěděli:

Zdroj

3

Český politik Karel Kramář v čs. parlamentu (listopad 1918)

Všecka pouta, která nás vázala k dynastii habsbursko-lotrinské, jsou přervána. (*Výborně! Poslanci povstávají, hlučný potlesk.*) Konec jest smlouvám z r. 1526 i pragmatické sankci. (*Výborně, potlesk.*) Dynastie habsbursko-lotrinská ztratila všechna práva na trůn český. (*Tak jest! Výborně! Potlesk.*) A my svobodní a volní prohlašujeme, že náš stát československý jest svobodnou Československou republikou. (*Výborně! Sláva! Hlučný potlesk.*) A abychom doplnili všechno to, pak prosím Vás, abyste prvním prezidentem Československé republiky zvolili Tomáše Masaryka. (*Výborně! Sláva! Potlesk.*) Prohlašuji tedy profesora doktora Tomáše G. Masaryka jednohlasně zvoleným prezidentem Československé republiky.

Z článku jsme se dozvěděli:

Papírky s odpověďmi na otázky ze cvičení *Co kluci provedli?* vlepťte pod tento text.

Informace pro spolužáky:

Skupina B

Pozorně si prohlédněte fotografii a запиšte pod ni, které informace jste se z ní dozvěděli. Na další straně si přečtete úryvek z článku a důležité informace z něj si poznamenejte na řádky pod něj. Potom do rámečku vypište informace z obou zdrojů, které využijete pro představení své fotografie a textu spolužákům.

Zdroj

4

Přivítání zástupců československé vlády v Bratislavě (4. 2. 1919)

Zdroj: Historická revue (2022)

Z fotografie jsme se dozvěděli:

Skupina C

Pozorně si prohlédněte fotografii a zapište pod ni, které informace jste se z ní dozvěděli. Na další straně si přečtete úryvek z článku a důležité informace z něj si poznamenejte na řádky pod něj. Potom do rámečku vypíšete informace z obou zdrojů, které využijete pro představení své fotografie a textu spolužákům.

Zdroj

6

Radnice v Liberci (prosinec 1918)

Zdroj: Archiv SML Liberec (2022)

Z fotografie jsme se dozvěděli:

Skupina D

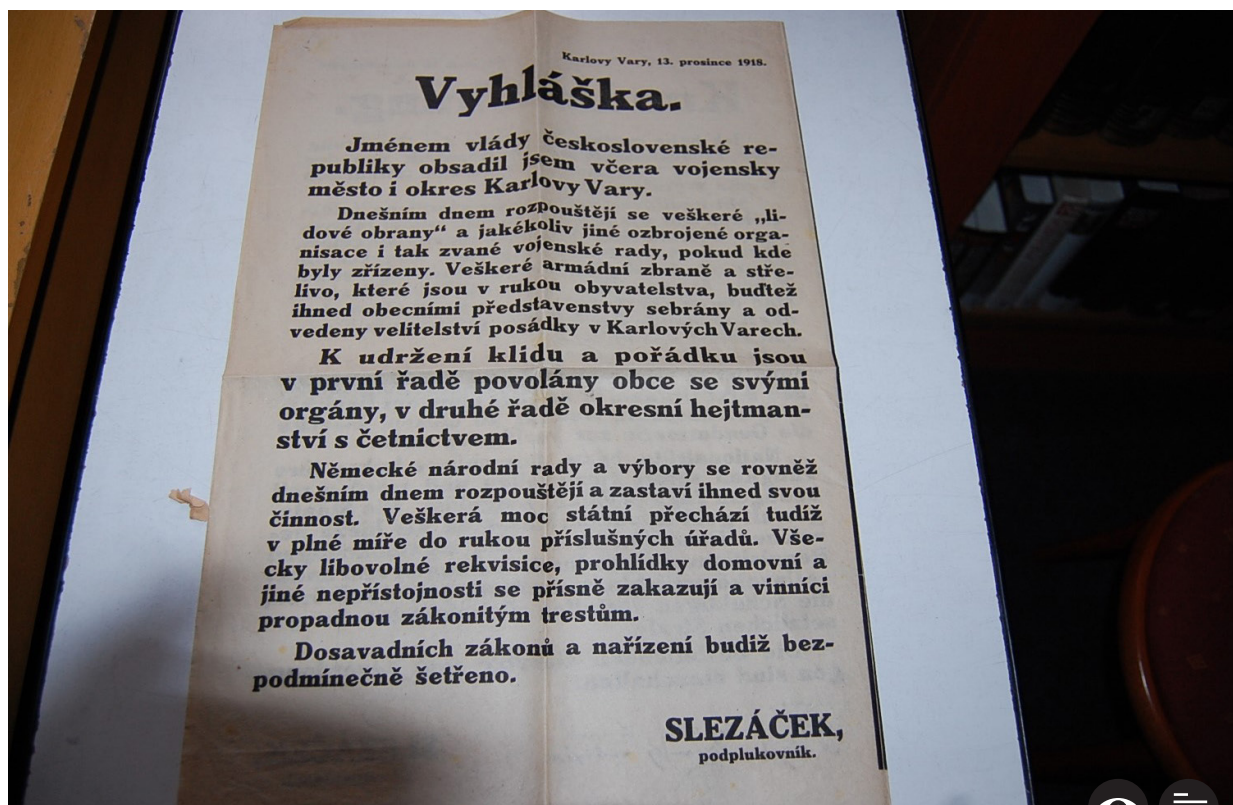
Pozorně si prohlédněte fotografii a zapište pod ni, které informace jste se z ní dozvěděli. Na další straně si přečtete úryvek z článku a důležité informace z něj si poznamenejte na řádky pod něj. Potom do rámečku vypište informace z obou zdrojů, které využijete pro představení své fotografie a textu spolužákům.

Zdroj

8

Vyhláška čs. důstojníka v Karlových Varech (prosinec 1918)

Zdroj: SOkA Karlovy Vary (2022)

Z vyhlášky jsme se dozvěděli:

Zdroj

9

Z prohlášení starosty Pfeifera (prosinec 1918)

„... ustupujeme násilí, jež proti nám bylo použito, rozhodně protestuji proti vpádu, jenž nelze ničím ospravedlnit, jsme proti znásilnění, které na nás bylo spácháno. ... Neodplácíme násilí násilím, neměníme však také nic na našem národnostním přesvědčení a na naší pozici našemu národu. Obyvatelstvo Karlových Varů, které bylo německé, německým jest a německým i zůstane, vzkazují, aby zachovalo klid a rozvážlivost a aby se vyvarovalo jakéhokoliv nerozmyšleného jednání. Kdo smýšlí se svým národem v dobrém, a nechceme ohrožovat jeho budoucnost, ať zachová nyní vážnost a důstojnost.“

Z prohlášení jsme se dozvěděli:

Papírky s odpověďmi na otázky ze cvičení *Co kluci provedli?* vlepíte pod tento text.

Informace pro spolužáky:

Skupina E

Pozorně si prohlédněte fotografii a запиšte pod ni, které informace jste se z ní dozvěděli. Na další straně si přečtete úryvek z článku a důležité informace z něj si poznamenejte na řádky pod něj. Potom do rámečku vypište informace z obou zdrojů, které využijete pro představení své fotografie a textu spolužákům.

Zdroj

10

Stržení mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze (listopad 1918)

Zdroj: Muzeum města Prahy, MMP K 077.691. (2022)

Z fotografie jsme se dozvěděli:

Zdroj

11

Prohlášení Národního výboru (listopad 1918)

Na Staroměstském náměstí byl včera večer bez vědomí Národního výboru stržen mariánský sloup. Bylo zjištěno, že strhovatelé nezamýšlejí dotknouti se tímto činem náboženských citů katolických, nýbrž chtěli v mariánském sloupu svrhnouti znak poroby a hanby, domnívajíce se, že pomník tento byl vztyčen na paměť zkázy české samostatnosti v bitvě bělohorské.

Z článku jsme se dozvěděli:

Papírky s odpověďmi na otázky ze cvičení *Co kluci provedli?* vlepďte pod tento text.

Informace pro spolužáky:

Hodina č. 2

Postup práce:

1. Ve skupinách z minulé hodiny si společně rychle projděte poznámky z minulé hodiny.
2. Prostudujte si myšlenkovou mapu z konce minulé hodiny, napište na tabuli otázky pro ostatní skupiny.
3. Odpovězte na otázky, které směřují k vaší skupině.
4. Každý napište tiskovou zprávu popisující vznik Československé republiky. Rozsah tiskové zprávy je 10–15 řádek.

Jste zahraniční novináři, kteří mají informovat, co se to vlastně v českých zemích a na Slovensku na podzim roku 1918 stalo. Využijte všechny znalosti, které jste během posledních dvou hodin nashromáždili, a sepište (každý sám za sebe) tiskovou zprávu pro své čtenáře. Berte v potaz, že o situaci ve střední Evropě toho vaši čtenáři mnoho nevědí.

